KURZEMES
PLĀNOŠANAS
REĢIONS

GEOSITES

Ģeoloģisko struktūru aizsardzības veicināšana Latvijā un Lietuvā

Interreg

Co-funded by
the European Union

Latvia – Lithuania

Anna Elizabete Upsava
Projekta vadītāja
31.10.2026

GEOSITES

Mērķis ir uzlabot zemūdens un sauszemes ģeoloģiskā mantojuma aizsardzību, pārvaldību un ilgtspējīgu saglabāšanu Latvijā un Lietuvā

Projekta partneri -
Latvijas Hidroekoloģijas institūts (vadošais partneris);
Kurzemes plānošanas reģions;
Žemaitija National Park directorate

Projekta īstenošana -
Marts 2025 - Februāris 2027

Projekta budžets -
696 877 EUR

Galvenie uzdevumi

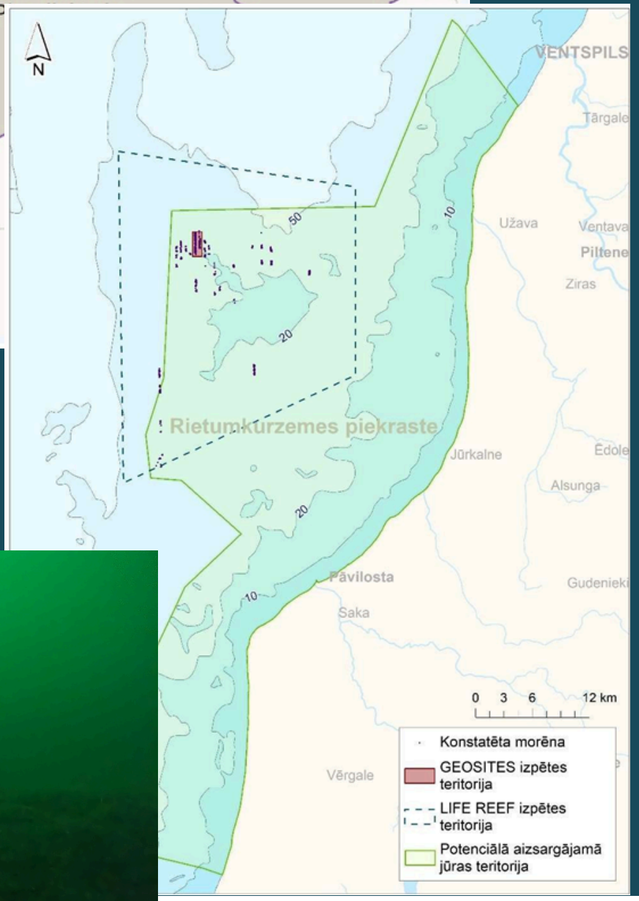
Zemūdens ģeoloģiskā mantojuma izpēte Kurzemē

Zemūdens ģeoloģisko struktūru kartēšana, izpēte un apsaimniekošanas ieteikumu sagatavošana divās teritorijās:

Alku sēklis Baltijas jūrā:

- Baltijas jūrā pie Pāvilostas, aptuveni 36km attālumā no krasta, 20 – 40m dziļumā;
- Jūras gultni veido ledāja atstātas un jūras straumju pārveidotas reljefa formas – morēnu grēdas, kas sasniedz pat 4 m augstumu;
- Morēnas pacēlumi veido ES aizsargājamo biotopu “Akmeņu sēkļi jūrā”, kas ir viens no nozīmīgākajiem aizsargājamajiem biotopiem Baltijas jūrā

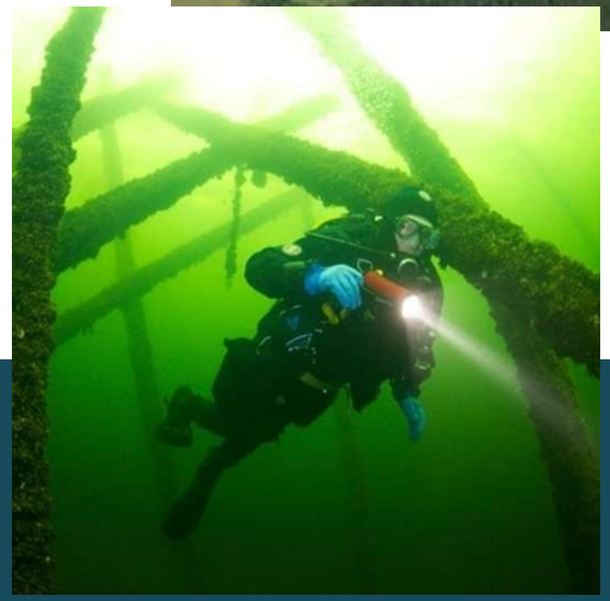
Zemūdens ģeoloģiskā mantojuma izpēte Žemaitijā

Plateļu ezers Lietuvā:

- Plateļu ezers Žemaitijā ir lielākais un dziļākais ezers Lietuvas rietumu daļā;
- Pētījumos atklāti seni gitijas veidojumi (organiskas nogulsnes, kas glabā ziņas par senajiem klimatiskajiem apstākļiem), kas stāsta par ledāju laiku ģeoloģisko vēsturi.
- Detalizēta zemūdens kartēšana un ģeoloģisko veidojumu izpēte Plateļu ezerā
- Rekomendācijas Plateļu ezera apsaimniekošanas plānam, Boju izvietošana

Izglītojošas aktivitātes

3 fiziski izglītojošie ģeomodeļi

Modelis demonstrēs ledāja ietekmi uz Baltijas reģiona reljefa veidošanos, īpaši – ledāja atkāpšanos un zemledāja reljefa formu pakāpenisku atsegšanos.

Modeļi paredzēti skolēniem un dabas centru apmeklētājiem, lai ledāja darbību un reljefa veidošanos varētu ne tikai izskaidrot, bet arī praktiski demonstrēt.

- Slīteres Nacionālā parka dabas centrs
- Dabas māja / ZIIC, Liepāja
- Žemaitijas Nacionālā parka apmeklētāju centrs, Lietuva

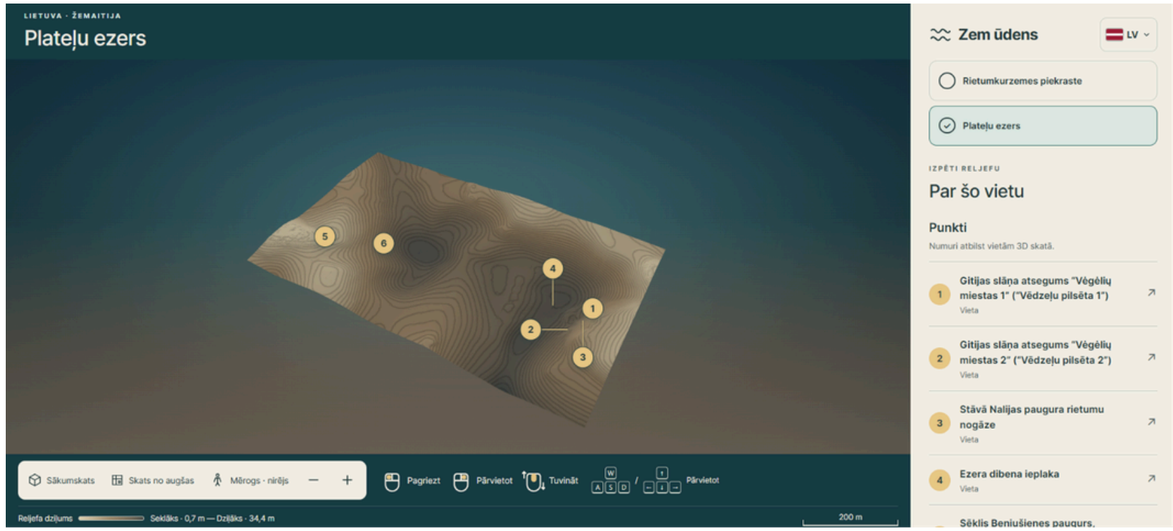
Izglītojošas aktivitātes

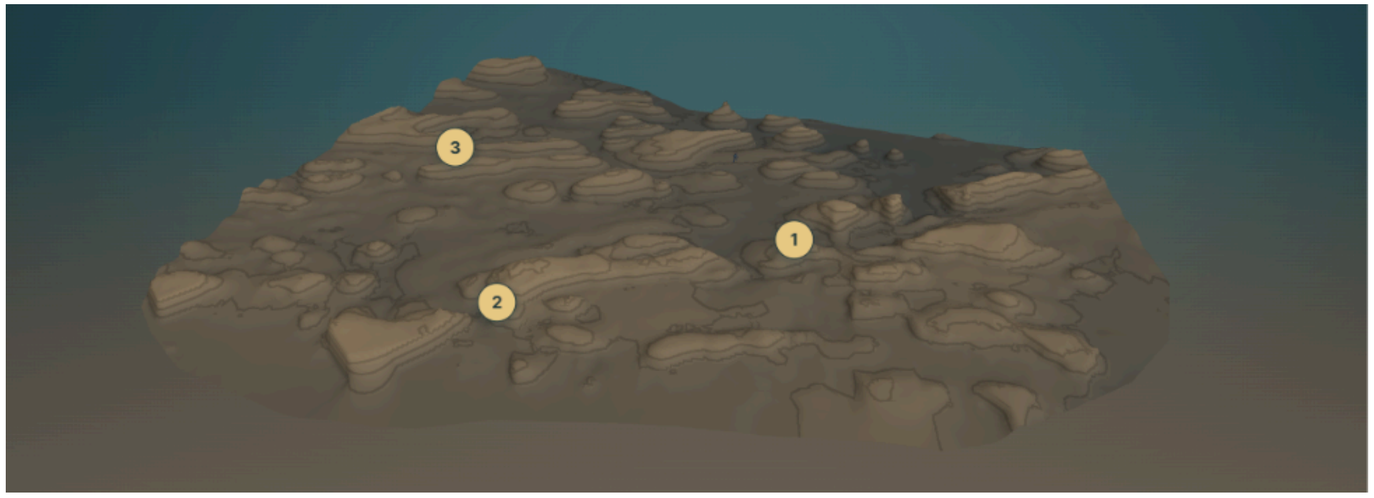
2 digitāli interaktīvi zemūdens ģeoloģisko objektu modeļi

Tiks izveidoti divi interaktīvi 3D modeļi, balstoties uz projekta zemūdens izpētē iegūtajiem batimetriskajiem (.xyz) datiem:

1. Rietumkurzemes piekraste – Alku sēklis
2. Plateļu ezers – zemūdens ģeoloģiskie veidojumi

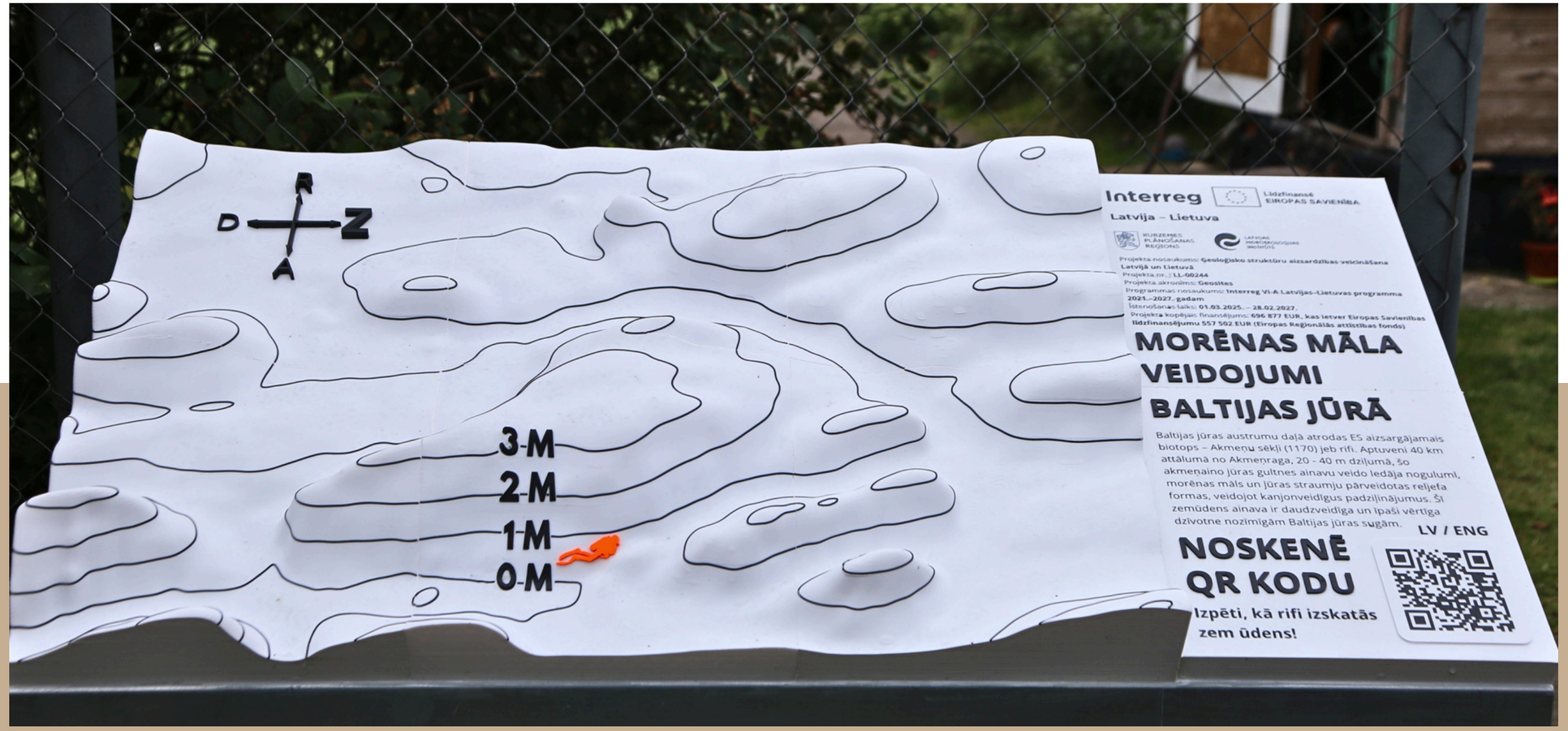
Digitālie modeļi ļaus ikvienam interaktīvi apskatīt un iepazīt zemūdens reljefu un ģeoloģiskās formas.

Taktilais informācijas stends pie Akmeņraga

Projekta ietvaros ir uzstādīts taktils Alku sēkļa zemūdens reljefa attēlojums, kas ļauj apmeklētājiem iepazīt zemūdens ģeoloģisko mantojumu.

Vides gidu apmācības

Kurzemē aizvadītas trīs vides gidu apmācības, katrā no tām pievēršoties citai Kurzemes ainavas un ģeoloģiskā mantojuma daļai. Kurzemē notikušas trīs vides gidu apmācības, iepazīstot reģiona ģeoloģisko mantojumu un tā interpretāciju dabā.

- 15.04. | Abavas ieleja
  Ģirts Stinkulis – devona ieži, avoti, ūdenskritumi, alas un erozijas procesi.
- 18.05. | Ziemeļkurzeme
  Kristaps Lamsters – ledāja veidotais reljefs, senās Baltijas jūras krasta līnijas un devona atsegumi.
  02.09. | Kurzeme
- Sandijs Mešķis – upju un ezeru veidošanās, Baltijas jūras attīstība, krasta procesi un zemūdens ģeoloģiskais mantojums.

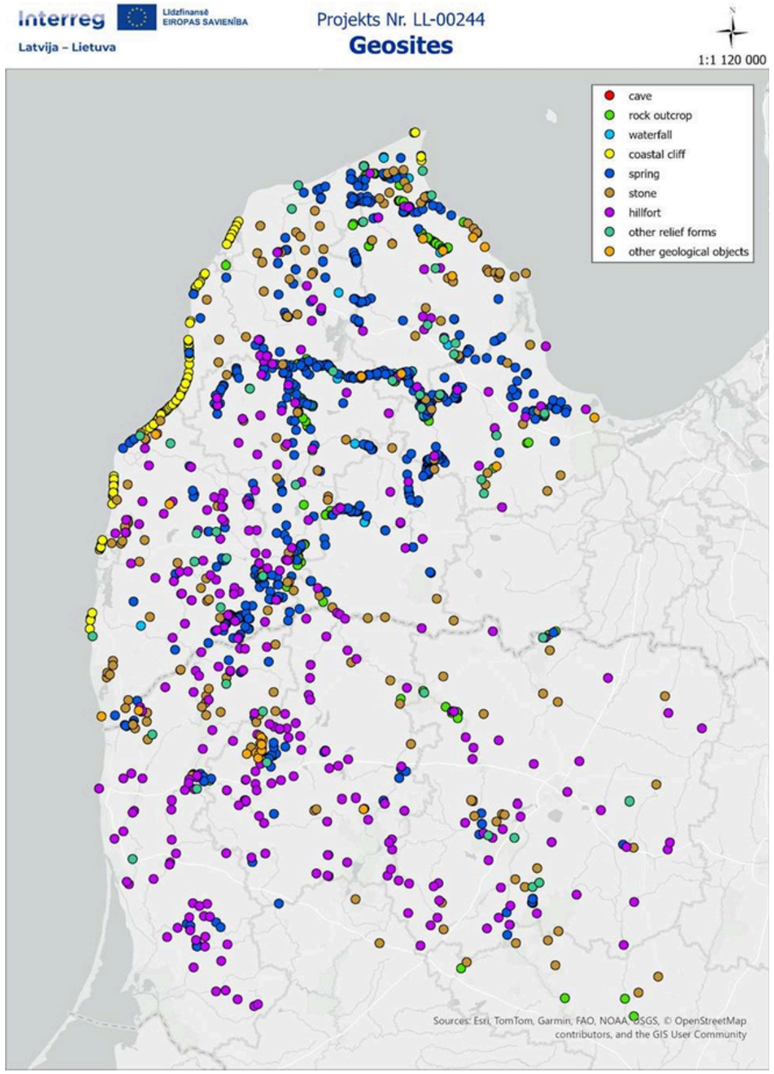

Ģeovietu inventarizācija

- Izstrādāta **ArcGIS Survey123** vidē;
- **15 jautājumi** (3 obligāti aizpildāmi);
- **3 valodas** - LV, LT, ENG;
- Kurzemē veikta **46** objektu apsekošana dabā

Datubāzē apkopota informācija par **1981 ģeovietu**:

- 17 Alas
- 670 Atsegumi
- 44 Ūdenskritumi
- 117 Jūras stāvkrasti
- 795 Avoti
- 163 Akmeņi
- 130 Pilskalni
- 32 Citas reljefa formas
- 13 Citi ģeoloģiski objekti

Interreg

Co-funded by the European Union

Latvia – Lithuania

Anna Elizabete Upsava
anna.upsava@kurzemesregions.lv

www.kurzemesregions.lv